

بہل اشترا

(پوسته اجرتیلہ وراچ)

سنگھ کی ۵۰ غروش

آلتي آيلفي ۳۰

نسخه سی ۱ غروشه

اداره خزانہ و مطبعہ سی

استابولده باب عالی جاده۔

صندوق قره بات کتبخانه سی

درج ایملین اوراق اعاده

اول الجاز.

نسخه سی و یکم فروش

سر ۱۳۰۷

يَجْتَنِبُ كُنُوزَ نَشْرٍ أَوْ نَوْفٍ وَإِلَى هَفِئَةٍ لَكَ غَنَةٌ

[پراس " دوو وھنزولرن "]

[پرنسس " ژوزفین دوبلٹریق "]

اولمشر . فی الواقع کین افرنجی شایطک ۲۶ نجی کونی بر قویو آغزی . میدانہ جقدیقندن بونک آغزینہ بویلو بوسنه قابین خرما کوتوکاری قونولوب اوزرنده طورون عملهدن ایکی کشینک لارندمکی ایبه موسیو . مورغان طوتونہرق آشاغیبه ایش و قویونک قایا ایچنده اویش بر اوطیه منتهی اولدیفنی آکلامش عصرلرجه زماندن بری بر آلتنده قابلی قالمش اولان بو مقبره لک ایچنه کیزنلرجه معلوم اولان بوغوجی هوانک تائیرینہ باقاییهرق اولمشدن ایجری کیروب کندینی قبلی بر کنیش صفهده بولمش . بوراده طاشدن بر لحدیار چنرلیه بر هیکل افاضی کوزینہ ایشلمش و بوراسی ده کچهرک ۱۱۰ متر و طولنده عظیم دهلیزه کیروب پرنسلسره مخصوص طاشدن معمول اون ایکی لحد بولمشر .

بورانی ده کچدکنن صوکره چوله کی قومه مشابه بر قومدن منشکل بریغینتی به تصادف ایتمکله دیگر بر قویونک موجود اولدیفنه در حال حکم ایدرک چار چاپوق مغار لک بلاتی ترسیم و بوقاری به جقدیقده بویکی قویونک آغزینہ تصادف ایدرک تقطی تی تبیین ایله لک حفریانه باشلاتدر . مشدرکه برایی کون صوکره قویونما بله میدانہ جقیمشدر . اوزر لندمکی هیبر و غلیقدک مطالعه سندن مار لک لک لحد لک « قرالیمه هت » ایله پرنسس « مات » و پرنسس « سانت سانب » ک جسد لری حای اولدیفنی مستبان اولمشر .

موسیو . مورغان یکی بولدیفنی دهلیزده کی طوبراخی حفر ایتدی رده ک کین افرنجی مارنک یدنجی کونی برنجی دقینه میدانہ جقیمشدر . بو دقینه فرانسهدن ایکنجی « اوسر تسمن » ک آرمه سی مصور اولوب آنتوندن معمول و قیتمدار طاشلرله مزین مرصع بر تاجدرکه ک اسکي و شمعی به قدر کشف اولناندره فائق بر مجوهردر .

بوندن بشقه آتاج بر صندوق دروننده بر بودو بیله زکله . ایکنلر الماسلر بولمشرده ک حای اولدیفنی آتونه نظراً بونلرک قیتملری یک آغیر و هله صنعت و تاریخ نقطه نظر نجبه قیتملری ناقابل تقدیردر . مورغانک افاده سته نظراً بو مجوهراتک ایشلری غایت ایچمه و ماهرانه

جغرافیة

اجمال تاریخ مغرانی

[مابعد : ۱۶۵]

ینه او عصرده آسیایا حکومتی طرفندن (قلاوینو) سمر قنده کوندر لمشر .

اون بشنجی عصرک نصف اولنده یعنی قرون وسطانک نهایتلرینه طوغرو و اروپاده معلومات جغرافیه ، خلاصه ، بروجه آتی ایدی :

اوروپاده قطعه سی هان کاملاً معلوم اولوب یالکر شمال شرقیسنده یعنی بحر ایشک شرق جهتده کی ممالک ایله قیاقی طرفلری مجهول ایدی . اوزمانلر هان یالکر مغول حکومت جسمی سنک اشغال ایله دیکی آسیا حقنده کی معلوماته کانه : قطعه مذکور مک غرب و جنوب جهتلری معلوم اولوب طرف شرقیسی دخی چین حدودینه قدر معلوم ایدی . ژاپونیسناک یالکر موجود اولدیفنی بیلنیر ایدی . شمالی آسیا یعنی شمدرکی سیریا کلیاً مجهول اولوب « قارا کاق مملکت » دینیلیر ایدی . آفریقاده خط استوانک جنوب طرفلری مجهول اولوب یالکر بر درجه به قدر

ایرله یله دیکي وژاوبیانیك آسیانك شرق جهتدن يك اوزاق اولدینی طنه دوشمشدی . بو جهته آمریقا آله لرینه یاناشدیغی زمان هندستانه منسوب اراضیه واصل اولدیغنی ظن ایلهمش وونك ایچوندرک بو اراضیه (هندستان غربی) نامی ویرمشد .

قولوب آمریقایه اوچ کرم ده سیاحت ایتشد : ایکنجی سیاحتده ۱۵۹۳ کوچك آتیل آله لرینك قسم اعظمی کشف ایلهدی . اوچجیسینده ۱۵۹۸ جنوبی آمریقا قطعه سی کشف ایلهدرک قطعه مذکورنك شمال ساحلند . (اوره نوق) نهری منصبندن (قاراقاس) قدر ایرله مش وورابه (تر فروم) نامی ویرمشد . دردنجی سیاحتده ۱۵۰۲ جنوبی آمریقاتك شمال جهتده (دارین) کورفرینه قدر کیتشد .

انکثره حکومتی خدمتده بولنان وندیکیلی (ژان قابو) ایله اوغلی (سباستیان قابو) ۱۵۹۴ سنه سنده شمالی آمریقایه یاناشوب یکی اسقوجیا ، لابرادور ، ارض جدید طرفلری کشف ایلدیلر .

فلورانسلی (آمریق وِسپوس) ۱۵۹۷ سنه سنده آمریقا قطعه سنك شرق ساحلنه یاناشمش وبعده بورلره بر قاج کرم ده سیاحت ایتجه موفق اولمشدر . موسی ایه یکی دنیای کندی استیله تسخیر ایتجه کی بر شرفده نائل اولدی . ۱۵۰۷ سنه سنده (سن دیه) ده (والچه وللر) اسخنده بر آلمان مطبعمجیبی آمریق وِسپوسک یازمش اولدینی سیاحتنامهی طبع ایلهدرک یکی دنیایه ایلک دفعه اولهرق «آمریقا» نامی ویری .

(قارال) امید پورتی طولاشتی ایستیه رک مخالف روزکار وشدنی آقینیلر کیسنی آمریقاتك شرق جهته سوق ایتدیکندن ۱۵۰۰ سنه سنده بره زلیا سواحلنه یاناشدی . بووجه ایله قولوب کشف ایتجه مش اولسیدی بیله یکی دنیا بویه جه تصادفاً بوله جقدی .

اون آلتنجی عصرده معلومات جغرافیه نك زیاده سیله توسع ایتدیکی کورولور : ۱۵۰۱ ده (قوتز آل) لابرادور واصل اولدی . ینه اوزمانده (سولیس) رپو

سواحل معلوم ایدی . آفریقایه کلنج : اسقاندینا و لیرلاند ، غر و نلاند ، و نلاند جهتلرند مستقلکات وجوده کتیرمشر ایدی . لکن (ونلاند) دینیان محلك بر چوق زمان سوکره قولوبك کشف ایلهدیکی قطعه ارضك سواحلی اولدیغنی آگلیه مامشر ایدی . مؤخر آغرو نلاند و نلاند مستقلکاتی ترک ایلدی ؛ حتی بونلرک موجودتی اوروپا ده بوسبتون اونودلدی .

اوچ اثر مشهور اون بشنجی عصرک اوچ قشند معلومات جغرافیه نك نه حالده بولندیغنی کوستریر : رنجیبی عصر مذکورک اواسطه طوغرو (فرامورونك) وجوده کتیردیکي صکره مسطهره . ایکنجی ۱۵۹۲ ده یعنی آمریقاتك کشفی هنکامنده (مارتن بهم) نك ، اوچنجیبی ۱۵۰۰ ده قولوبمک کچیلرندن (ژوان دولا فوزا) نك یاعش اولدقاری کره مسطهره لر .

ازمنه جدیدده کی کشفیات ایله باشلیه صوک ارض سیاحتلری حقدده معلومات مختصره . — اون بشنجی عصرک نصف اخیرنده ازمنه جدید جنوبی آفریقا و آمریقاتك کشفلرله ابتدا ایلهمشد . پورتیکلر ۱۵۰۰ و ۱۵۰۶ سنلرندیشیل بورون آله لرکی کشف ایتدیلر . ۱۵۹۲ ده کینه علیا سواحلنه یاناشدیلر . ۱۵۸۴ ده (زابر) نهرینك منصبی کشف ایتدیلر . ۱۵۸۶ ده پورتیکلر قیودانلرندن (بارتلی دهاز) مؤخر آ امید بورونی نامی آلان (فورطنلر بورسته) قدر کتیدی . ۱۵۹۴ سنه سنده (واسقودوغا) آفریقاتك جنوبندن هندستانه بر یول بولق واوروپایه آفریقا قطعه سنك جنوب شرق سواحلی طائیفی ایچون ذکر اولنان بورونی کجکی ونا هندستانه قدر کتیدی .

۱۵۹۲ سنه سنده جنوبی (قرستوف قولوب) اسپانیا کیلری ایله آتیل آله لرندن (لوقای ، کویا ، هارشلد) نانسنده کی جزایری کشف ایلهدی . قولوب ارضك کرینته قائل اولدینی جهته بحر محیط اطلسیدن دائما غربه طوغرو ایرله یله رک اسپانیانك شرق جهته واصل اوله جفی فکرند ایدی . آسیانك شرقه زیاده

دولابلاتابه نباشدی. ۱۵۱۲ ده (پونس دولئون) فلورییدی کشف ایستی. ۱۵۱۳ ده (بالوآ) پاناما بز رخنك وجودنی آکله‌رق — ایلك دفعه اوله‌رق — بحر محیط کیری کوردی و بحر مذکور (بحر جنوبی) نامی ویردی. ۱۵۱۹ ده (قورتز) مکسیقای ضبط ایستی. ۱۵۱۶ دن ۱۵۲۴ سنه‌سه قدر (پتزار) پروی کشف و ضبط و تسخیر ایله‌دی. رفاقتدن بولنان (اوره‌لانا) نامنده بر آدم آمازون نه‌ریسه قدر کتیدی.

۱۵۲۰ سنه‌سنده (ماجلان) کندی اسمیه معنی اولان و (ارض نار) ایله جنوبی آمریقالک منتهای جنوبیسی پیننده بولنان بوغازی طولاشه‌رق بحر محیط کیره داخل اولدی و بحر محیط مذکور (بحر معتدل) تسیمه ایله‌دی. لکن کندیسی ۱۵۲۱ ده (فیلین) آله‌لنده وفات ایستی. مع ماقیه سفینه‌سی معاونی بولنان (قانو) طرفسندن اداره اوله‌رق امید بورنی طریقسه ۱۵۲۲ سنه‌سنده اسپانیاه عودت ایله‌دی. ایشته بصورتله ایلك دور ارض سیاحتی ایفا ایلدش اولدی. بوسیاحتده ماجلاننه رفاقت ایدن (پیگافا) بر سیاحتنامه تحریر ایتشد.

۱۵۳۴ ده فرانسه‌لی (ژاق قاریه) سن لوران نه‌ری واسطه‌سیله قانادایه داخل اوله‌رق قطعه مذکوریه فرانسه قرالی برنجی فرانسوا نامنه ضبط ایله‌دی. فلورانسه‌لی (ورانزانو) آمریقا سواحلنده طولاشه‌رق (ترنو) ه قدر کتیدی.

اون آلتنجی عصرک نصف اولنده (ترایستان . فرانسوا . لوران ، البوکرك) کبی بر چوق پورتکیز قبودانلری جنوبی آفریقایی و هندستانی پورتکیز حکومتی نامنه ضبط واستیلا ایتدیلر . (پترو داندردا) ایله (فرناندو پره) ایلك دفعه اوله‌رق دیکز طریقله چینه کیتدیلر . و الحاصل پورتکیزلر (مولوق ، نوول کینه) آله‌لری ضبط ایتدکاری کبی احتمال که سوکرمدن (فلنك جدید) نامنی آلان اوسترا لیا قطعه‌سینی ده کشف ایله مشلردر . انکلیزلر دخی بوصیره کشفیانه باشلامشلردر :

(ویلوغی) ایله (باروغ) ۱۵۵۳ و ۱۵۵۶ سنه‌لنده بحر مجید شمالیده طولاشه‌رق شمال شرقیدن بحر آبر عتیقه کچمک ایچون بر معبر تحری ایتدیلر . فروبسر [۱۵۶۷ — ۱۵۷۸] ، دواپس [۱۵۸۵] بحر محیط اطلسیده شماله ، آمریقاد شمال شرقیه طوغرو ایلرله‌دیلر . دراق [۱۵۷۷ — ۱۵۸۰] آمریقالنك غرب سواحنی طولاشه‌رق ایکنجی دور ارض سیاحتنی اجرا ایستی . (قواندنج) مومی الیه تعقیب ایله مشدر . (راله‌یغ) ۱۵۸۴ ده آمریقاد (ویرژنی) مستقلکتی تاسیس ایستی . بوندن بر آرز زمان اول (رسولت) نامنده بر فرانسز (قارولین) مستقلکتی تشکیل ایله مشدر . هولانده‌لیر اون آلتنجی عصرده بو عظیم کشفیات عمومیه‌یه داخل اولدیلر : (بارانس) ایله (دونر) بحر مجید شمالیه سیاحت ایدزك (اسپیبرغ ، نوول زامیل) آله‌لری مشاهده ایله‌دیلر . (نورت) ۱۵۹۸ سنه‌سنده دور ارض سیاحتنه باشلیه‌رق ماجلانك بوندن اول قطع ایله‌مش اولدینی طریق تعقیب ایستی . اسپانیوللردن (مندانا) ایله (قیروس) بحر محیط کیرده سیاحت ایتدیلر .

قازاقلردن (یرماق) ۱۵۸۰ ده سبیریا قطعه‌سینی کشف ایدزك اوراسنی روسیه دولتی نامنه ضبط ایله‌دی . اون یدنجی عصرده هولانده‌لیر سیاحت بحریه‌لری و مستقلکات بعیده‌لریله یارلامشلردر : ۱۶۰۶ سنه‌سنده فلنك جدید پانادیلر . ۱۶۱۰ ده (ژان قاین) مجید شمالیده کندی اسمیه معنی اولان آله‌لی بولدی . ۱۶۱۶ ده (شوتن) و (دور) هورن بورتی کشف ایدزك بحر محیط کیر کچدیلر . ۱۶۴۲ ده (آیل تاسمان) فلنك جدید سواحلنك قسم اعظمی طولاشدینی کبی (تاسمانیا ، نوول زه‌لانده) آله‌لری ده کشف ایله مشدر .

۱۶۱۰ سنه‌سنده انکالتری (هودسون) ایله (بافن) آمریقالك شمال طرفده کندی اسمیه معنی دیکزلری کشف ایتدیلر . یسه انکلیزلردن (دابییه) ۱۶۱۳ دن ۱۷۱۱ سنه‌سه قدر اوج کره دور ارض سیاحتی ایتشد.

و تحقیق ایدرک بهرنک بوغازنه واصل اولمش واورادن
سویش طریقله مملکت عودت ایلمشدرد .

علی رشاد

مِثَقِ کِم

روز ایلد زوزنت

[آلماجدن ترجمه در]

— ۱ —

زوز یک کوچوک ایدی . دانما خندقلردن .
بارماقلاردن آتلیهرق . چیتلر آرمسندن سیویشهردک .
قوشلرک بووالرینی بوزارق ، فندق ، جیلک قویارارق مکتبه
کیدر کلیردی . بالکر اولدینی زمان درلو درلو یارمازلقلر
ایدر ایسهده مکتبهده ، سائر برلرده اوصولو طورور ایدی .
بر کون مکتبه کیدر ایکن بولده زوزنه تصادف
ایستی . زواللی قیزجیز آغلیور ایدی ، چونکه والدهسی
طارملش ایدی . اوصباح یک بیله بهمهش ایدی . زوز
بونک حالته آجیهرق والدهسک سید ایچنه قوبدینی اکمک
ایله المارلی زوزتک اوکنه قوبیدی . برابرجه قارنلرینی
طوبوردیلر . سوکره چایر اوززنده اوشامقه باشلا دیلر .
دها مکتب وقتی ابرکن اولق حسبیله خواجه اقدی
مکتبه یاقین چارده کزنیور ایدی . بونلری کورنجه :
— سزنی کیدی یارمازلر سزنی ! درسلرکری مذاکره
ایدکر . حساب باقکر . قورقارم سز آدم اولمایه جقسکر !
همده بری ارکاک بری قیز ! ارکاک چوجوقلر بر طرفدن
کیتلیدر . زوز ! هایدی سن شورادن کیت . سنده زوزت
بورادن کیت !

— ۲ —

زوز اون سکر یاشنه ، زوزتده اون بشته کیرمشدی .
کوبک ایلری کلنلرلرین برینک دوکوننده هر ایکسک

فرانسزلردن (تومونو ، شاردن ، تاومرینه ، تورنه قور)
نامنده کی سیاحلر عجمستان ، هندستان ، عربستان
طرفلرینده سیاحت ایستیلر . مارکیت ۱۶۶۳ لاسال
۱۶۸۲ میسیسیپی نهرینی تعقیب ایدرک (لوئیزیانه) جهتلرینی
کشف ایله دیلر . شامپلن ۱۶۱۰ قانادایه یاناشدی .

روسلردن (بایقوف) ۱۶۵۴ ده یکین شهرینه ،
آلمانیالی (قهیمفر) ۱۶۸۳ ده ژاپونیا نه کیتدی .

اون سکرنجی عصرده دور ارض سیاحتلری یک
زیاده تئزاید ایتمشدرد . بونلرک تفصیلاتدن صرف نظرله
یالکر اک مشهورلرینک هانکی سنلرده وکیلر طرفدن
اجرا ایلدیکینی بروجه آتی بیان ایله یلم : آنسون ۱۷۴۰
بیرون ۱۸۶۵ ، قوق ۱۷۶۸ — ۱۷۷۹ . اک مهمی اولوب
دزت دقعه اجرا ایتمشدرد . دردنجی دورنده هاوای آله
سنده تلف ایلمشدرد . یهروز ایله آتیره قاسترو ۱۷۸۵
و ۱۷۹۱ ، باس ایله فلندرس ۱۷۹۸ . بهرنک ۱۷۲۸ ده
کندی اسمیه یاد اولسان بوغازی کشف ایله دیکی کی
(قرغونمان) ۱۷۷۱ ده جنوب دیکیزلرینده طولاشهرق
کندی نامی آلان اراضینی بولمشدر .

الحاصل . سیاحات بحریه چوغالوب طرق بحریه
دخی اوکره نلشدرد . سواحل بو بولده کشف اولندینی
صیرهده آسیانک ، آفریقانک ، آسریقانک اوستریانک
داخللرینه دخی یک چوق سیاحلر کیدرک جغرافیا علنه
کلی خدمتلر ایستیلر . بوکی سیاحلر ایچنده اک مشهور
اولان دخی ۱۷۹۹ سنه سنده ارباب قندن (آلسکندر
هومبولد) ک آسریقاده ایستیک سیاحتدر .

اون طقوزنجی عصرده ایسه سیاحلر دها زیاده .
لشمشدرد . بحر مخیمه شمالی و جنوبیده قطبلر طوغرو
و آفریقا و آسریقا و اوقیانوسیه قطعلملری داخلنده سیاحلر
اجرا ایلدنلر تعداد اولتیه جق درجهده چوقدر .

زمانغزک الز مشهور سیاحلرلرین بری ده اسوجلی
معلم (نوردنسکیولد) اولوب مومی ایله بالطیق دیکندن
حرکتله روسیه و سیبریانک سواحل شمالیه سنی کشف